

Know How & Know Why

■ บัญชา อนุญสมบัติ
buncht@mtec.or.th

มารู้จักกับ ผลิตภัณฑ์ ป้องกันยูวี และ ค่า SPF กันหน่อย!

6 เมื่อเดือนก่อน ผมไปเดินช้อปปิ้งในห้างแห่งหนึ่ง ได้ยินคนขายโฆษณาปาว่า ครีมของเขามี สาร SPF 15 ซึ่งช่วยป้องกันรังสียูวีได้
เลยทำให้คิดว่า ที่เราชอบพูดกันบ่อยๆ นั้น บางครั้งอาจทำให้ความหมายเพี้ยนไปได้เหมือนกัน เพราะ SPF นั้น เป็นค่าที่บอกความสามารถในการป้องกันรังสียูวีของสารครับ ไม่ใช่ตัวเนื้อสาร!

แต่ครั้นจะเข้าไปซื้อแจจ ก็กลัวจะโดนถามกลับมว่า “แล้วพี่จะซื้อหรือเปล่านั้น ครีม SPF 15 ของผมนะ!”

ผมเคยเล่าให้ฟังแล้วว่า “รมยูวี” ป้องกันคุณได้ เนื่องจากอะลูมิเนียมออกไซด์เงิน ๆ สะท้อนรังสีต่างๆ ออกไปได้ดี

และถ้าผิวที่ใช้เนื้อแน่น แกรมสีเข้มด้วยแล้วละก็ ก็จะช่วยป้องกันรังสียูวีได้ดีขึ้นไปอีก

สำหรับผลิตภัณฑ์บำรุงผิวป้องกันยูวี (เช่น ครีมยี่ห้อต่างๆ) ถ้าไปดูที่ข้างขวด ก็อาจจะบอกได้ว่า มี UV Filter หรือตัวกรองรังสียูวี ผสมอยู่ด้วย จึงน่าจะมาทำความเข้าใจกันเพิ่มเติมสักหน่อย

สารป้องกันรังสียูวี

สารป้องกันรังสียูวีมี 2 กลุ่มใหญ่ๆ ได้แก่ สารอินทรีย์ และสารอนินทรีย์ ซึ่งมีสมบัติต่างๆ กันครับ

กลุ่มสารอินทรีย์จะช่วยดูดกลืน (absorb) รังสียูวีเอาไว้ ในกลุ่มนี้ อะโวเบนโซน (avobenzone) สามารถดูดกลืนรังสียูวีได้ในช่วงกว้างที่สุด คือทั้งรังสี UV-A และ UV-B (แทรกไว้ชนิดหนึ่งว่า UV-A ทำให้เซลล์ผิวหนังแก่เร็ว (และอาจทำให้เกิดมะเร็งที่ผิว) ส่วน UV-B ทำให้ผิวไหม้แดด และทำให้เกิดมะเร็งที่ผิวหนัง)

แต่เนื่องจากอะโวเบนโซนเป็นสารอินทรีย์ จึงอาจเสื่อมสภาพได้เมื่อถูกแสง แกรมยังถูกตั้งข้อสงสัยว่า ผิวของบางท่านอาจเกิดอาการระคายเคืองได้

ส่วนกลุ่มสารอนินทรีย์นั้น อาจจะช่วยดูดกลืน กระเจิงรังสีไปในทิศทางต่างๆ หรือสะท้อนรังสีออกไปก็ได้

โดยสารที่ใช้จะเป็นผงอนุภาคขนาดเล็กๆ ของไทเทเนียมไดออกไซด์ หรือซิงค์ออกไซด์

ผมลองไปดูข้างๆ บรรจุภัณฑ์ของครีมบำรุงผิวหลายยี่ห้อ จะพบว่า ผสมไทเทเนียมไดออกไซด์อยู่ประมาณ 0.5% โดยน้ำหนัก สารตัวนี้ช่วยดูดกลืน UV-B ได้ดี แต่กับ UV-A ไม่ได้ดีเท่า

สำหรับซิงค์ออกไซด์นั้น ผู้ผลิตอ้างว่า ถ้าทำให้ผงมีขนาดเล็กละเอียดมาก ๆ จะมีประสิทธิภาพสูงกว่าตัวแรก เนื่องจากจะช่วยกันได้ทั้ง UV-A และ UV-B

ค่า SPF คืออะไร?

คำว่า SPF ย่อมาจาก Sun Protection Factor หมายถึง อัตราส่วนระหว่างปริมาณรังสียูวีน้อยที่สุดที่ร่างกายสามารถรับได้แล้ว เริ่มเกิดผื่นแดง เมื่อใช้สารป้องกันแดดเทียบกับเมื่อไม่ใช้สารป้องกันแดด

ตามปกติค่า SPF มักจะอยู่ในช่วง 2 ถึง 50 แต่แพทย์จะแนะนำให้ใช้สารกันแดดที่มีค่า SPF 15 เป็นอย่างน้อย

ตัวอย่างเช่น ถ้าผิวคุณสามารถอยู่กลางแจ้งแดดได้ 20 นาทีโดยไม่ใช้สารกันแดด แต่ถ้าใช้สารกันแดด SPF 15 ก็จะช่วยให้คุณอยู่กลางแจ้งแดดได้ไม่เกิน 20 นาที x 15 = 300 นาที หรือ 5 ชั่วโมง เป็นต้น

สำหรับคำว่า sunblock นั้น ใช้เรียกผลิตภัณฑ์ที่มีค่า SPF สูงๆ แต่ต้องระวังว่า ไม่มีผลิตภัณฑ์ใดที่สามารถกันแดดได้อย่างสมบูรณ์ครับ

สิ่งที่ควรควรทำ

ถ้าต้องอยู่กลางแจ้งนานกว่าครึ่งชั่วโมง (เช่น ไปเที่ยวภูเขา หรือเล่นน้ำทะเล) ก็ควรใช้ครีมกันแดดที่มีค่า SPF อย่างต่ำ 15 เป็นเวลาอย่างน้อยก่อนสัก 20 นาที โดยทาให้ทั่วบริเวณที่ถูกแดดทั้งหน้า มือ แขน และไหล่ สวมหมวกและใส่เสื้อผ้าที่ป้องกันผิว หมวกควรจะมีขอบรอบ เสื้อสีเข้มเนื้อแน่นจะช่วยกันแดดได้ดี อ้อ! อย่าลืมแว่นกันแดดด้วย เพราะจะช่วยลดโอกาสเป็นต้อกระจก

สำหรับเด็ก เรื่องนี้ยิ่งสำคัญมาก เพราะจะช่วยลดโอกาสเกิดมะเร็งที่ผิวหนังเมื่อพวกเขาอายุสูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เด็กอายุต่ำกว่า 6 เดือน อย่าให้ถูกแสงแดดโดยตรงครับ

ส่วนเรื่องที่คุณไทยชอบพูดอะไรบ่อยๆ นั้น ดูได้จากหลายๆ คำ เช่น เด็น (modern = ทันสมัย) และ เเวอร์ (over = เกินไป) รวมทั้งชื่อเล่นที่หนังสือพิมพ์พาดหัวข่าว อย่าง ปู แม้ว จิว ฯลฯ คือเรียกด้วยความสนิทสนม

ชื่อใหม่ครับว่า ที่เราเรียกเครื่องดื่มชนิดหนึ่งว่า โค้ก นั้น เป็นเพราะตอนที่ชื่อ โคลา โคลา ยังขายไม่ดีเท่าตอนนี้ ผลการสำรวจพบว่า ไม่ใช่เป็นเพราะคนไทยไม่ชอบรสชาติมันครับ แต่เพราะชื่อเดิมมัน มันยาวเกินไป **พีไทยบอกเรียกยาก!**

.....
แหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ : สนใจข้อมูลเบื้องต้นลองไปที่ <http://www.scientificamerican.com/askexpert/chemistry/chemistry23/> สำหรับข้อมูลเปรียบเทียบสมบัติของสารต่างๆ อาจดูได้จาก <http://www.nanox-online.com/> และถ้าต้องการข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับ Ultraviolet and Your Health ก็ไปที่ <http://www.arn.org/curpage/uvhealth.htm> หรืออาจค้นจากคำว่า sunburn และ ultraviolet ดูก็ได้

